ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΙΟΥΛΙΟΥ 1938

ΑΘΗΝΑΙ ΕΤΟΣ ΙΖ΄. — ΑΡΙΘ. 5768 | ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ: Δ. ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΥΡΙΩΤΗΣ | ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΕΔΟΥΑΡΔΟΥ ΛΩ ΑΡΙΘ. 3 | Τηλ. 30-221—30-222—ΤΟ ΦΥΛΛΟΝ ΔΡ. 2

ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΤΑΞΕΙΔΙΟΝ ΕΙΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥΣ

ΦΙΛΕΙΡΗΝΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΙΣ

ΟΙ ΠΟΛΥΣΤΑΘΜΙΣΜΕΝΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Ιούλιος. [Του ανταποκριτού μας]. — Υπολογίζομεν ότι τα τηλεγραφήματα και τα άλλα εναέρια μέσα επικοινωνίας εξεπλήρωσαν πλέον επαρκώς την αποστολήν των εις ό,τι σχετίζεται με τον διακοσμητικόν χαρακτήρα της υποδοχής, που το Παρίσι επεφύλαξε εις τους βασιλείς της Αγγλίας, ώστε να μη χρησιμοποιήσωμεν και το ταχυδρομείον διά την περιγραφήν της αποθεωτικής ημέρας, που εζήσαμεν σήμερον, που έζησεν ολόκληρος η πρωτεύουσα εγκατασταθείσα από των πρώτων πρωϊνών ωρών καθ' όλον το μήκος της βασιλικής διαδρομής διά να μετάσχη γεγονότος ωρισμένου διά την 3ην απογευματινήν ώραν!

Πολύ περισσότερον εναποθέτομεν την εμπιστοσύνην μας εις τα σύρματα και τα εναέρια κύματα του τηλεγράφου, καθόσον δεν πρόκειται περί μιας ημέρας, ούτε μιας υποδοχής, αλλά περί μεγάλου πολυπτύχου υποδοχών και εορτών, αι οποίαι δίχως αμφιβολίαν δεν είνε δυνατόν να «περιγραφούν» αυτάς τας στιγμάς, που τας ζώμεν, παρά μόνον εις το τηλεγραφικόν στυλ. Πέραν του τηλεγραφήματος αρχίζει η φιλολογία και η ποίησις — αλλά η ποίησις έρχεται πολύ αργότερα, πολύ μετά την πλημμύραν του ενθουσιασμού και του θαυμασμού, που προκαλεί ένα μεγάλο θέαμα και που δεν εκφράζεται αυτήν την στιγμήν παρά με την καταπληκτικήν λέξιν, που ηκούσαμεν σήμερον κατερχόμενοι τα Ηλύσια, από της Ετουάλ εις την πλατείαν της Κονκόρντ, από αναρίθμητα στόματα: «Ωραίο! Α! τι ωραίο! Ποτέ δεν είδαμε τόση ωμορφιά!...» Ενοήσαμεν, έτσι, πληρέστατα τους Άγγλους συναδέλφους μας, οι οποίοι κατέγιναν, τηλεφωνούντες εις το Λονδίνον, να πείσουν τους αναγνώστας των ότι «μόνον ποιητής ημπορεί να περιγράψη ό,τι έγινε και η περιγραφή του να μείνη ως ύμνος στην ωμορφιά...»

Ύμνος της ωμορφιάς αναμφιβόλως. Αλλά και της ιστορίας. Διότι κατά τας στιγμάς, που ο βασιλεύς Γεώργιος ο ΣΤ' και η βασίλισσα Ελισάβετ, διέσχιζαν τον θριαμβευτικόν δρόμον του δάσους και των Ηλυσίων, εν τω μέσω εκατομμυρίων λαού, κάθε μέλος του οποίου είχε το αίσθημα ότι υπεδέχετο κι' εφιλοξενούσε προσωπικώς ο ίδιος τους βασιλείς κατά τας στιγμάς, λοιπόν, αυτάς ήρχισε γραφόμενον ένα από τα πλέον σπουδαιότερα κεφάλαια της ιστορίας της περιόδου που υπό τόσον δραματικάς συνθήκας ζη ο κόσμος. Και υπό το νόημα τούτο δεν μας είνε δυνατόν ν' αμφιβάλλωμεν ότι κατενοήθη εις όλην της την σημασίαν η δήλωσις του υπουργού των Εξωτερικών κ. Μπονέ, που ετηλεγραφήσαμεν, κατά την οποίαν «ποτέ άλλοτε δεν είχε μεγαλείτερον διά την ειρήνην και την σωτηρίαν του κόσμου ενδιαφέρον η αγγλογαλλική σύμπραξις, όπως ποτέ άλλοτε δεν υπήρξεν αυτή πληρεστέρα και στενωτέρα όσον σήμερον...»

Εις την δήλωσιν αυτήν δεν έφθασε τυχαίως ο κ. Μπονέ, ιδίως όταν την συνεπλήρωνε λέγων ότι «αι δύο σύμμαχοι είνε αποφασισμέναι ν' αμυνθούν από κοινού και με την ενίσχυσιν των αυτοκρατοριών, που έχουν θεμελιώση, διά το κοινόν ιδεώδες της ανθρωπίνης αξιοπρεπείας και της ανθρωπίνης προόδου...» Δήλωσιν, εις την οποίαν έσπευσεν ο πρωθυπουργός κ. Νταλαντιέ να προσθέση γράφων ότι «την αγγλογαλλικήν φιλίαν καθιστούν ακόμη πολυτιμοτέραν αι σημεριναί περιστάσεις, εντός των οποίων αυτή αντιπροσωπεύει την υψηλοτέραν και σταθερωτέραν εν τω κόσμω θέλησιν της ειρήνης.»

Ενώ ο πρώην υπουργός των Εξωτερικών κ. Φρανσουά ντε Τεσσάν, εκ των αυθεντικωτέρων ερμηνευτών της σκέψεως του Καί ντ' Ορσαί, εις δήλωσίν του προς το «Ελεύθερον Βήμα» δεν διστάζει να μας σημειώση ότι «η Γαλλία, η Αγγλία και η Αμερική μένουν πισταί εις την κοινήν θέλησιν της διατηρήσεως των πολιτικών και κοινωνικών βάσεων, εντός των οποίων το άτομον με την ισότητα των δικαιωμάτων του, εξασκεί τον έλεγχον των πεπρωμένων των τριών χωρών».

Αλλά, βεβαίως, τίποτε δεν ήτο δυνατόν να εκφράση επισημότερα, κατά τον πλέον σαφή τρόπον το νόημα της βασιλικής επισκέψεως, διά της οποίας σφραγίζεται η συγχώνευσις των πεπρωμένων των δύο δυνάμεων, συγχώνευσις αποτελούσα την μεγαλειτέραν κατά του πολέμου εγγύησιν, όσον αι προπόσεις, που εξεφώνησαν απόψε εις το μέγα γεύμα των Ηλυσίων, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας και ο βασιλεύς Γεώργιος. Προπόσεις, που πλέον η καταφανώς προσλαμβάνουν αυτήν την στιγμήν την έννοιαν κοινής δηλώσεως προς ολόκληρον τον κόσμον, κάθε λέξις της οποίας εζυγίσθη, πριν η προφερθή, εις την ακριβεστέραν πλάστιγγα των γεγονότων και των πιθανοτήτων των γεγονότων... Καθώς τοιαύται πολυζυγισμέναι είνε αι λέξεις του προέδρου της Δημοκρατίας αι σχετικαί με τας μεγάλας υποχρεώσεις, που βαρύνουν τους δύο λαούς εξ ίσου προσηλωμένους εις την ανθρωπίνην πρόοδον και την διατήρησιν της ειρήνης εντός του σεβασμού του διεθνούς νόμου». Ενώ ακόμη, ίσως, σαφέστερος ο βασιλεύς Γεώργιος, υπεγράμμισεν ότι αν αι ευθύναι είνε βαρείαι, αλλ' είνε και απαιτούν κατά την εποχήν που διερχόμεθα, τοιαύτας ευγενείς ικανότητας, ώστε να μη τίθεται ζήτημα αποφυγής των...

Δήλωσις κοινή ιστορικής σπουδαιότητος, της οποίας κατανοεί κανείς το βάρος με μεγαλειτέραν ακόμη ακρίβειαν αν, καθώς μας παρετήρησεν επιφανής διπλωμάτης, σκεφθή ότι ακούεται γινομένη από τα επισημότερα στόματα των δύο συμμάχων κρατών και εις τόσον επίσημον στιγμήν, αφού ήδη έχουν ακουσθή όχι προ πολλού εν Ευρώπη λόγοι, μία των κεντρικών ιδεών των οποίων υπήρξε το αναπότρεπτον, το μοιραίον ενός πολέμου, ιδέα την οποίαν ακριβώς δεν αποδέχεται και εννοεί, χρησιμοποιούσα όλα τα ειρηνικά μέσα, ν' αποκρούση η αγγλογαλλική συμμαχία.

ΑΠ.

Η ΕΙΡΗΝΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΝ ΕΥΡΩΠΗΝ

Η ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΡΥΘΜΙΣΙΝ ΤΟΥ ΤΣΕΧΟΣΛΟΒΑΚΙΚΟΥ

Η ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΠΕΡΙ ΤΕΤΡΑΜΕΡΟΥΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ, 23 Ιουλίου. [Ιδιαιτέρα υπηρεσία]. — Το τσεχοσλοβακικόν ζήτημα αποτελεί και πάλιν το κεντρικόν ευρωπαϊκόν πρόβλημα, το οποίον επανέρχεται εις την πρώτην σειράν του γενικού ενδιαφέροντος, διότι απετέλεσε το βασικόν θέμα των τελευταίων αγγλογαλλικών συνομιλιών των Παρισίων και των αγγλογερμανικών του Λονδίνου, κατά τας οποίας διεφάνησαν ελπίδες ειρηνικής και οριστικής διευθετήσεώς του. Και κατά μεν τας συνομιλίας του λόρδου Χάλιφαξ με τους κ.κ. Νταλαντιέ και Μπονέ διεπιστώθη άπαξ έτι η ταυτότης αντιλήψεων των κυβερνήσεων Αγγλίας και Γαλλίας όσον αφορά την Τσεχοσλοβακίαν, κατά δε τας συνομιλίας του λόρδου Χάλιφαξ με τον ειδικώς σταλέντα εις Λονδίνον προσωπικόν σύμβουλον του Χίτλερ λοχαγόν Βήντεμαν και του κ. Τσάμπερλαιν με τον Γερμανόν πρεσβευτήν κ. Ντίρξεν φαίνεται να διεφάνη επιθυμία του Ράιχ όπως ίδη ταχέως διακανονιζόμενον, άνευ ανωμαλιών, το σουδητικόν. Σημερινή ημιεπίσημος αγγλική ανακοίνωσις, δημοσιευθείσα το απόγευμα, καθορίζει τα εξής:

«Λόγω των εσφαλμένων πληροφοριών, αι οποίαι εκυκλοφόρησαν εν σχέσει προς την συνομιλίαν, την οποίαν έσχεν ο πρωθυπουργός κ. Τσάμπερλαιν μετά του Γερμανού πρεσβευτού, δύναται να βεβαιωθή εγκύρως ότι ο Γερμανός πρεσβευτής προτού αναχωρήση επ' άδεια εν φιλική συνομιλία επανέλαβε την διαβεβαίωσιν περί των ειρηνικών προθέσεων της Γερμανίας και περί της επιθυμίας της κυβερνήσεώς του να ίδη φιλικήν και ικανοποιητικήν διευθέτησιν του ζητήματος των Γερμανών Σουδητών. Ο πρωθυπουργός κ. Τσάμπερλαιν κατά την συνομιλίαν ταύτην παρέσχεν εις τον Γερμανόν πρεσβευτήν διαβεβαιώσεις τινάς αφορώσας την συνέχισιν της παροχής των υπηρεσιών της αγγλικής κυβερνήσεως εις την κυβέρνησιν της Πράγας. Ουδεμία σαφής πρότασις εγένετο εκατέρωθεν και ουδεμία νέα υπόδειξις συνεζητήθη».

Παραλλήλως προς την ανωτέρω ημιεπίσημον ανακοίνωσιν, αι αγγλικαί εφημερίδες δημοσιεύουν σήμερον διαφόρους πληροφορίας διά την συνομιλίαν Τσάμπερλαιν — Ντίρξεν, την οποίαν γενικώς χαρακτηρίζουν ως πολιτικόν γεγονός ουχί συνήθους σημασίας. Ούτω ο διπλωματικός συνεργάτης του «Ντέιλυ Εξπρές» λέγει ότι ο Γερμανός πρεσβευτής παρέσχεν εις την αγγλικήν κυβέρνησιν διαβεβαιώσεις ότι από μέρους της Γερμανίας θα καταβάλη πάσαν προσπάθειαν προς ειρηνικήν διευθέτησιν του ζητήματος. Οι «Τάιμς» παρατηρούν ότι, καίτοι η τελική διευθέτησις του ζητήματος των Γερμανών Σουδητών, δεν αποτελεί όρον διά την επανάληψιν των αγγλογερμανικών διαπραγματεύσεων αι οποίαι ήρχισαν το παρελθόν φθινόπωρον, είνε οπωσδήποτε βέβαιον ότι η ατμόσφαιρα θα είνε ευμενεστέρα διά μίαν τοιαύτην ανταλλαγήν σκέψεων, όταν εξετασθούν τα διάφορα ευρωπαϊκά ζητήματα και εκλείψουν εκ του πολιτικού ορίζοντος. Οι «Τάιμς» βεβαιούν ότι υπό των κ.κ. Τσάμπερλαιν και Ντίρξεν συνεζητήθησαν αι προϋποθέσεις διά μίαν τετραμερή συμφωνίαν μεταξύ Αγγλίας, Γαλλίας, Γερμανίας και Ιταλίας, καθώς και τα περί διαθέσεων της Γερμανίας να προτείνη σύμφωνον μη επιθέσεως μεταξύ Γερμανίας και Τσεχοσλοβακίας. Εν συνεχεία αι αγγλικαί εφημερίδες σχολιάζουσαι την πολιτικήν κατάστασιν βεβαιούν ότι το υπόμνημα το οποίον το γερμανικόν σουδητικόν κόμμα υπέβαλεν εις τον διπλωματικόν σύμβουλον της αγγλικής κυβερνήσεως κ. Βάνσιτάρτ και τον κ. Μπονέ μελετάται και πιθανώς να συζητηθή υπό του πρωθυπουργού κ. Τσάμπερλαιν και του υπουργού των Εξωτερικών λόρδου Χάλιφαξ. Αι εφημερίδες όλων των αποχρώσεων τονίζουν ότι η γενική ατμόσφαιρα εν τη Κεντρική Ευρώπη θεωρείται ολιγώτερον τεταμένη και εκφράζονται ελπίδες περί ικανοποιητικής διευθετήσεως του τσεχοσλοβακικού προβλήματος. Εφημερίδες τινές θεωρούν και επικειμένην την στιγμήν, καθ' ην θα είνε δυνατόν να συζητηθούν τα ζητήματα του αφοπλισμού, της διεθνούς οικονομικής συνεργασίας και της καλλιτέρας κατανομής των αποικιών.

Ο κ. Τσάμπερλαιν και ο εν Λονδίνω Γερμανός πρεσβευτής κ. Ντίρξεν

Παρομοίας αντιλήψεις εκφράζει και ο γερμανικός τύπος, ο οποίος, γράφων καθ' υπόδειξιν, χρησιμοποιεί ήδη διαλλακτικωτέραν γλώσσαν. Ούτω, κατά τηλεγραφήματα εκ Βερολίνου, το ταξίδιον των Άγγλων βασιλέων εις Γαλλίαν θεωρείται γενικώς υπό των γερμανικών πολιτικών κύκλων ως στοιχείον, ευνοούν την δημιουργίαν ψυχολογικών βάσεων αι οποίαι θα επιτρέψουν την καθησύχασιν των πνευμάτων εν Ευρώπη. Η ηρεμία, την οποίαν επιδεικνύει ο γερμανικός τύπος προέρχεται πιθανώς εκ της επιθυμίας να τονισθή, εξ αφορμής της βασιλικής επισκέψεως, η σπουδαιότης της επιλύσεως του τσεχοσλοβακικού προβλήματος διά την ευρωπαϊκήν ειρήνην. Η επίσκεψις των Άγγλων βασιλέων συνέπεσε με την δημοσίευσιν του υπομνήματος, το οποίον επεδόθη την 7ην Ιουνίου υπό των Γερμανών Σουδητών εις την κυβέρνησιν της Πράγας. Ο γερμανικός τύπος προσπαθεί ν' αποδείξη ότι αι γαλλοαγγλικαί συνομιλίαι προαγγέλλουν κοινήν πίεσιν των δύο χωρών επί της κυβερνήσεως της Πράγας επί τω σκοπώ του να ικανοποιήση τας γερμανικάς αξιώσεις. Το αποικιακόν πρόβλημα δεν αναφέρεται υπό των γερμανικών εφημερίδων. Γενικώς οι γερμανικοί πολιτικοί κύκλοι φαίνονται διατεθειμένοι να συναγάγουν ειρηνικά συμπεράσματα εκ του ταξιδίου των Άγγλων βασιλέων.

Εν τω μεταξύ εις την Πράγαν καταβάλλονται προσπάθειαι όπως επιταχυνθή η επίλυσις του σουδητικού. Ούτω ο Άγγλος πρεσβευτής επεσκέφθη δις, κατά την λήξασαν εβδομάδα, τον Τσέχον υπουργόν των Εξωτερικών κ. Κρόφτα, εις τον οποίον συνέστησεν όπως η τσεχοσλοβακική κυβέρνησις επισπεύση την συνεννόησιν με το κόμμα του κ. Χένλάιν προβαίνουσα εις όλας τας παραχωρήσεις, τας οποίας επιτρέπει η εθνική κυριαρχία της Τσεχοσλοβακίας. Εις παρομοίας συστάσεις προέβησαν και οι εν Πράγα πρεσβευταί της Γαλλίας, της Ρωσσίας, της Ρουμανίας και της Γιουγκοσλαυΐας, των κρατών

[Η συνέχεια εις την 5ην σελίδα]

ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΣΧΕΔΙΑΣΜΑΤΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΡΝΑΣΣΟΙ

ΤΟΥ κ. ΖΑΧ. ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

Μιά «Ανθολογία Ελλήνων ποιητών», ένας «Παρνασσός», καθώς τιτλοφορούν αυτά τα βιβλία, θεωρείται από το κοινόν εντελώς απρόσωπο έργο. Και όμως το αντίθετο αληθεύει. Η «Ανθολογία» είνε έργο υποκειμενικό. Ο συλλέκτης που εμφανίζεται σαν ατάραχος στατιστικός και ταξινόμος, είνε τόσο πολύ ο ίδιος μέσα στο έργο των ποιητών που παρουσιάζει, ώστε αρκούν τα γούστα του για να μεταμορφώνουν το ποιητικό έργο μιας εποχής. Στα χέρια του έχει μιά τεράστια εξουσία: να παραλείψη. Έχει και την αντίθετη: να ανεχθή. Δεν είνε λοιπόν παραδοξολόγημα αν πούμε πως η αξία μιας «Ανθολογίας» που μας δίνει ν' απολαύσωμε την ποιητική παραγωγή δεκαετηρίδων ή αιώνων εξαρτάται από τη χρήσι που θα κάμη των δύο αυτών δικαιωμάτων του ο επανθιστής, από την καλαισθησία του και — γιά να είμαστε στην πραγματικότητα — από το χαρακτήρα του. Γιατί κι' η «Ανθολογία» είνε πρό πάντων ζήτημα ηθικής. Όπως όλα. Μας ειδοποιεί γι' αυτό η παληά νεοελληνική «Ανθολογία» του 1844, συλλογή του λογίου και φανατικού φίλου της λογίας γλώσσης Χαντσερή, που αν δεν είνε η πρώτη, είνε όμως η συστηματικώτερα επιχειρημένη συλλογή νεοελληνικών ποιημάτων. Ο «Νέος Ελληνικός Παρνασσός», καθώς τιτλοφορείται, είνε βιβλίο καλοτυπωμένο, στερεό, άρογο στην τυπογραφική του εμφάνισι και οικτρό γιά το περιεχόμενο.

Ο Χαντσερής είχε πιστέψη σοβαρά πως ο συλλέκτης είνε στα ξένα γυράφια νοικοκύρης κι' ανέλαβε να διορθώση τους ποιητάς σύμφωνα με τα γούστα του. Πρώτα πρώτα διώρθωσε τον Κορνάρο, δημοσιεύοντας ολόκληρες σελίδες του «Ερωτόκριτου» μεταφρασμένες στη γλώσσα της εποχής του. Με εξαίρετην αφέλεια και χαριτωμένο κλασσικισμό εκθέτει τη σοφή του σκέψι στον πρόλογο του βιβλίου. «Θελήσαντες ημείς να δημοσιεύσωμεν δείγματα τινα της μεγαλοφυΐας του εποποιού της Κρήτης, παρεδώκαμεν αυτόν εις χείρας δοκίμου ποιητού. Αυτός δε λαβών εκ των ωραιοτέρων του τεμαχίων τους εντελεστέρους στίχους προσέθεσε πολλάκις ημιστίχια ίδια του, πολλάκις δε και στίχον ολόκληρον προσήρμοσε και ειργάσθη καθώς εις ναόν μέγαν και καταρρεύσαντα εμβαίνων διαβάτης συνάζει τους πεπτωκότας κίονας, προσαρμόζει τα συντρίμματά του και μικρόν τινα βωμόν εγείρει αρχιτεκτονικής μεγαλοπρεπώς εκ των ερειπίων του μεγάλου ναού. Κατ' αυτόν τον τρόπον ειργάσθημεν εις τον Ερωτόκριτον και δίδομεν τα εξ ωραία τεμάχια του Κορνάρου, του μιμητού τούτου του Τάσσου και Αριόστου». Μά ένα μνημείο [illegible]. Μά δε σταμάτησεν εδώ. Μετά τον Κορνάρο βάλθηκεν ο συλλέκτης να διορθώση και το Σολωμό. Κατώρθωσε να φαλκιδεύση και το δικό του έργο, όχι μεταφράζοντάς το στην αγαπητή του κα-

Ο ΓΙΓΑΣ ΕΝΟΣ ΑΙΩΝΟΣ

ΡΩΜΑΝΤΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Η ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΚΤΩΡΟΣ ΟΥΓΚΩ

180

Στις 27 Μαΐου εδημοσιεύθη η έντονη διακήρυξις του Βίκτωρος Ουγκώ ότι αυτός προσέφερε μέσα στο σπίτι του εκείνο που ηρνείτο να παράσχη η βελγική κυβέρνησις μέσα στα σύνορά της — άσυλο στους καταδιωκομένους, στους ηττημένους του Παρισιού. Τη νύχτα της 27ης προς την 28ην — Σαββάτου προς Κυριακήν — εξετυλίχθησαν τα απίστευτα επεισόδια των οποίων την αφήγησιν μας άφηκαν ο ποιητής και ο Φρανσουά ο γυιός του. «Μαύρο φάντασμα με άσπρα μαλλιά» καθώς ο ίδιος περιγράφει τον εαυτό του, μονάχος πάντα, σκυφτός, βυθισμένος στο πένθος του γιά το χαμό του παιδιού του και στη θλίψι του γιά τα φοβερά γεγονότα της Γαλλίας, ο Βίκτωρ Ουγκώ είχε δουλέψει και την ημέρα εκείνην όπως τις άλλες, και είχε βγη αργά το απόγευμα να κάμη ένα γύρο. Παραδομένος στους πένθιμους ρεμβασμούς του γύρισε βράδυ στο σπίτι του το οποίον έβλεπε προς την πλατείαν Οδοφραγμάτων. Όλη η οικογένειά του έμενε μαζί του — ο γυιός του, η χήρα του Σαρλ με τα δυό παιδάκια της τον Ζωρζ και την Ζαν, και πιστή πάντα και αχώριστη η Ιουλιέττα. Όλοι είχαν πλαγιάσει την ώρα που επέστρεψεν ο μαυροφορεμένος πατέρας. Ο γέρος ανέβηκε με βήμα σιγανό στο δεύτερο πάτωμα, εστάθηκεν έξω από την μισανοιχτη πόρτα των μικρών, που ήσαν η μόνη παρηγοριά του άκουσε την ήσυχη αναπνοή τους — η μικρή Ζαν ήταν λιγάκι άρρωστη — και κατέβηκε πάλιν στον πρώτον όροφον όπου ήταν το δωμάτιό του κρεββατοκάμαρη μαζί και γραφείο, πρός το μπροστινό μέρος του σπιτιού. Ακούμπησε λίγη ώραν στο μοναδικό παράθυρο του δωματίου του πού έβλεπε προς την πλατεία και οι λογισμοί του πάλιν πήγαν προς τους νικημένους, τους αποκαρδιωμένους, τους απηλπισμένους, τους ικέτας, προς τα βίαια πράγματα που κάνουν οι άνθρωποι, ενώ τα μάτια του εθώρουσαν την ουράνια γλυκύτητα της νύχτας. Έπειτα έκλεισε το παράθυρο, έγραψεν ακόμη μερικούς στίχους και κουρασμένος, θλιμμένος, εγδύθηκε και αποκοιμήθηκε με τη σκέψι γεμάτην οίκτο γιά τους νικητάς όσο και γιά τους νικημένους.

Κάποια στιγμή αλαφιάστηκεν. Ανάμεσα από τα βαθειά όνειρα του πρώτου ύπνου — καθώς διηγείται ο ίδιος σε τρίτο πρόσωπο γιά τον εαυτό του — άκουσεν ένα κουδούνισμα. Ανασηκώθηκεν. Ύστερ' από μερικά δευτερόλεπτα αναμονής, εσκέφθη πως ίσως κάποιος διαβάτης είχε κάμει λάθος στην πόρτα και ίσως το κουδούνισμα εκείνο ήταν φανταστικό — ακούει κανείς μέσα στα όνειρά του τέτοιους κρότους, κ' εξανάγυρε το κεφάλι του μέσα στο μαξιλάρι. Την ώρα όμως που τον ξανάπαιρνεν ο ύπνος, δεύτερο κουδούνισμα ακούσθηκε πιό δυνατό από το πρώτο, πολύ επίμονο και πολύ παρατεταμένο. Αυτή τη φορά δεν ήταν δυνατόν να αμφιβάλη. Εσηκώθηκεν, εφόρεσεν ένα πανταλόνι, παντούφλες και μιά ρόμπα, επήγε προς το παράθυρο και το άνοιξεν. Η πλατεία ήταν σκοτεινή, ο Βίκτωρ Ουγκώ είχεν ακόμη τα μάτια θολωμένα από τον ύπνο. Δεν είδε παρά μιά σκιά κοντά στο παράθυρο. Έγυρε προς τη σκιά και ρώτησε:

— Ποιός είνε;

Μιά φωνή, πολύ σιγανή, αλλά ευδιάκριτη, αποκρίθηκε:

— Ο Ντομπρόβσκι.

Ντομπρόβσκι ήταν το όνομα ενός από τους ηττημένους του Παρισιού. Οι εφημερίδες, εκείνες τις ημέρες, έγραφαν, άλλες πως είχε τουφεκισθή, άλλες πως είχεν εξαφανισθή κι' επροσπαθούσε να διαφύγη. Ο Βίκτωρ Ουγκώ ζαλισμένος ακόμη από τον ύπνο, εσκέφθη πως μπορεί ο Ντομπρόβσκι να μην είχε τουφεκισθή, πως μπορεί να είχε μπη κρυφά στο Βέλγιο, πως μπορεί να εδιάβασε το πρωί τη διακήρυξί του στις εφημερίδες και μην έχοντας άλλο καταφύγιο, επήγαινε μέσα στο σκοτάδι της νύχτας, να ζητήση το άσυλο που ο ποιητής είχε δημοσία προσφέρει στους κατατρεγμένους. Έσκυψε λίγο και πραγματικά διέκρινε, μέσα στη νυχτερινή θολούρα, κοντά στην πόρτα του σπιτιού, έναν άνδρα κοντόσωμον, με φαρδείς ώμους, ο οποίος έβγαζε το καπέλλο του και τον εχαιρετούσε. Χωρίς κανένα πιά δισταγμό ο Βίκτωρ Ουγκώ είπε μέσα του: «Θα κατεβώ να του ανοίξω». Αλλά καθώς ανασηκώθηκε γιά να κλείση το παράθυρο και γιά να πάη να ανοίξη την πόρτα, μιά μεγάλη πέτρα, εκσφενδονισμένη με δύναμι, αλλά χωρίς ευθυβολία, εχτύπησε στον τοίχο του σπιτιού. Ξαφνιασμένος ο ποιητής εκύτταξε πάλι προς την πλατεία. Μιά μυρμηγκιά αορίστων ανθρωπίνων μορφών που δεν είχεν αντιληφθή στην αρχή, κατέκλυζε το βάθος της πλατείας, αντίκρυ στο σπίτι. Πόσοι ήσαν; Δεν μπορούσε να τους ξεχωρίση — καμμιά πενηνταριά, ίσως και περισσότεροι. Τότε εκατάλαβεν. Εθυμήθηκε πως την προηγούμενη μέρα του είχαν είπει:

— Μη δημοσιεύσετε αυτή την επιστολή, αλλοιώς θα σας δολοφονήσουν.

Δεύτερη πέτρα, ριγμένη με περισσότερη επιδεξιότητα, έσπασε το τζάμι του παραθύρου τη στιγμή ακριβώς που ο γέρο Ουγκώ έκανε να το κλείση. Η πέτρα εκτύπησεν ένα δάκτυλο μόλις επάνω από το κεφάλι του και έπεσε μέσα στο δωμάτιο. Τα θρύψαλα του γυαλιού έπεσαν στα μαλλιά του, στους ώμους του, στο πάτωμα. Ο Ουγκώ έσκυψε πάλι πρός την πλατεία. Η μυρμηγκιά των σκιών είχε πλησιάση και είχε συγκεντρωθή κάτω από το παράθυρο.

— Ελεεινοί! εφώναξεν ο ποιητής προς το άγνωστο πλήθος.

Και έκλεισε το παράθυρο. Τότε απ' έξω κραυγές αλλόφρονων ξέσπασαν:

— Θάνατος στον Ουγκώ! Κάτω ο Βίκτωρ Ουγκώ! Κάτω ο Γιάννης Αγιάτης! Κάτω ο ληστής!

Και ο Ουγκώ εκατάλαβε τι «ληστής» ήταν αυτός. Εσκέφθηκε — συνεχίζει ο ίδιος την αφήγησί του — πως η ώρα εκείνη μπορούσε να ήταν γι' αυτόν η τελευταία και εκύτταξε το ρολόι του. Μισή μετά τα μεσάνυχτα.

Εν τω μεταξύ η βίαιη αυτή έκρηξις είχεν αφυπνίση έντρομους τους άλλους ενοίκους. Πρώτες η Αλίκη, η χήρα του Σαρλ, και η γκουβερνάντα των δύο παιδιών επετάχθηκαν από τα κρεββάτια τους και έτρεξαν στο δωμάτιο του ποιητού.

— Πατέρα, τι συμβαίνει; ερώτησεν η Αλίκη. Τι είνε αυτή η ιστορία;

— Δεν είνε τίποτε, αποκρίθηκεν ατάραχος ο Ουγκώ. Θαρρώ πως πρόκειται περί δολοφόνων.

Όταν όμως είδε στα πρόσωπα των δύο γυναικών να ζωγραφίζεται ο τρόμος:

— Μην φοβάσθε, προσέθεσε. Γυρίστε στο δωμάτιό σας. Είνε αδύνατον να μην περάση, όπως και νάνε, κάποια αστυνομική περίπολος. Τότε αυτό το πλήθος θα το βάλη στα πόδια.

ΑΥΡΙΟΝ: Η συνέχεια

ΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΘΗΚΗΣ ΤΩΝ ΒΕΡΣΑΛΛΙΩΝ

Η ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΤΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ κ. ΛΟΫΔ ΤΖΩΡΤΖ

12

Ο λόρδος Μίλνερ υπεστήριξεν ενώπιον του Αυτοκρατορικού Συμβουλίου εν σχέσει με τας γερμανικάς αποικίας, ότι το ζήτημα της νοτιοδυτικής Αφρικής και των νήσων του Ειρηνικού έπρεπε να εξετασθή εντελώς κεχωρισμένως από τα υπόλοιπα. Έπρεπε να διευκρινίσωμεν ευθύς εξ αρχής ότι εθεωρούσαμεν τα εδάφη ταύτα ως ανήκοντα εις τας ενδιαφερομένας Κτήσεις. Εις το σημείον αυτό ο στρατηγός Σματς παρενέβη με μίαν θερμήν και έντονον συνηγορίαν όπως η Μεγάλη Βρεττανία αναλάβη εντολήν επί της γερμανικής Ανατολικής Αφρικής διά τον λόγον ότι. Έτσι θα απεκτώμεν συνεχή συγκοινωνίαν καθ' όλον το μήκος της ηπείρου — πράγμα μεγίστης σπουδαιότητος από της απόψεως τόσον των κατά ξηράν όσον και των αεροπορικών συγκοινωνιών. Μετά τινας αγορεύσεις αυτού του είδους διά των οποίων μερικοί ρήτορες προέβαλον αντιρρήσεις εις την απόδοσιν οιουδήποτε εκ των καταληφθέντων εδαφών, ο κ. Έντουϊν Μόνταγκιου προέβη εις την καυστικήν παρατήρησιν ότι: «θα ήτο λίαν ικανοποιητικόν εάν ηδυνάμεθα να εύρωμεν κάποιο πειστικόν επιχείρημα διά να μη προσαρτήσωμεν όλα τα εδάφη της υδρογείου».

Ρηταί υποδείξεις, δεν έγιναν εκ μέρους του Αυτοκρατορικού Υπουργικού Συμβουλίου. Συνεπέρανα όμως ότι η πλειοψηφία θα ήτο υπέρ της βολιδοσκοπήσεως υπ' εμού του προέδρου Ουΐλσων επί του ζητήματος εάν και κατά πόσον ήτο διατεθειμένος να αποδεχθή, όπως και αι άλλαι δυνάμεις, θέσιν εντολοδόχου· εκ της συζητήσεως δε συνήγαγον βέβαια ότι, πλην μιας εξαιρέσεως, οι αντιπρόσωποι των Κτήσεων δεν θα αντέτειναν εις την ανάθεσιν της εντολής διά την Ανατολικήν Αφρικήν εις τας Ηνωμένας Πολιτείας της Αμερικής. Το προέχον γνώρισμα των συνομιλιών ήτο η πλήρης ομοθυμία με την οποίαν το Αυτοκρατορικόν Πολεμικόν Υπουργικόν Συμβούλιον απεδέχθη την θεωρίαν της εντολής όσον αφορά τας εχθρικάς Κτήσεις πλην της Νοτιοδυτικής Αφρικής και των νήσων που είχαν κατακτήσει η Αυστραλία και η Νέα Ζηλανδία.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ ΟΝΕΙΡΑ

Δεν ημπορεί κανείς να εκτιμήση την στάσιν την οποίαν υιοθέτησαν οι υπουργοί οι αντιπροσωπεύοντες τα διάφορα τμήματα της αυτοκρατορίας χωρίς να λάβη υπ' όψιν εις τι οι Γερμανοί ιθύνοντες, καθώς οι ίδιοι απροκαλύπτως διεκήρυσσαν, εσκόπευαν να χρησιμοποιήσουν την αποικιακήν αυτοκρατορίαν των. Γερμανοί υπουργοί και δημοσιογράφοι διεφήμιζαν τα αποικιακά των σχέδια με μεγάλην ελευθεροστομίαν κατά την διάρκειαν του πολέμου. Η φιλοδοξία των ήτο να ιδρύσουν μίαν μαύρην αυτοκρατορίαν εις την Αφρικήν εκτεινομένην από του Ατλαντικού μέχρι του Ινδικού Ωκεανού. Το έδαφος το οποίον περιελαμβάνετο εις το ελάχιστον όριον των αξιώσεών των θα εκάλυπτε 7½ εκατομμύρια χιλιόμετρα — τρία εκατομμύρια περισσότερον από ολοκλήρους τας Ινδίας — και θα περιελάμβανε πληθυσμόν 30 εκατομμυρίων ψυχών. Ειδικώς ετονίζετο υπό των Γερμανών δημοσιολόγων ότι η πλειονότης του πληθυσμού αυτού ήσαν Μωαμεθανοί και ότι συνεπώς θα ιδρύετο μία Μωαμεθανική Αυτοκρατορία εις την Αφρικήν πιό επίφοβος παρά εις την Τουρκίαν και ότι αυτή θα ετέλει εξ ολοκλήρου υπό γερμανικόν έλεγχον. Ένας από τους ευφημοτέρους Γερμανούς συγγραφείς εις μελέτην του εκδοθείσαν διαρκούντος του πολέμου έλεγε: «Μαχόμεθα εμμέσως διά να ανακτήσωμεν το αποικιακόν μας έδαφος και να το προσαυξήσωμεν. Μαχόμεθα διά να ιδρύσωμεν Αυτοκρατορίαν εις την Κεντρικήν Αφρικήν.

Η Πορτογαλλία, το Βέλγιον και εν τινι μέτρω η Γαλλία έμελλαν να συμβάλουν εις την αύξησιν αυτήν». Ο Γερμανός υπουργός των Αποικιών ισχυρίζετο ότι, όταν θα συνομολογηθή ειρήνη, θα έπρεπε να γίνη ανακατανομή της Αφρικής μεταξύ των εμπολέμων ευρωπαϊκών χωρών. «Εις την νέαν αυτήν κατατομήν η Γερμανία πρέπει να λάβη μίαν έκτασιν συνεχή με σύνορα επ' αμφοτέρων των ωκεανών και οχυρωμένας ναυτικάς βάσεις η σπουδαιότης των οποίων κατεδείχθη κατά τον παρόντα πόλεμον. Το έδαφος τούτο πρέπει να υπερασπίζεται επαρκώς υπό λευκών και ιδίως υπό μαύρων στρατευμάτων, αλλά πρέπει να συναφθούν συμβάσεις μεταξύ των δυνάμεων εναντίον της στρατιωτικοποιήσεως των ιθαγενών, οι οποίοι δεν θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται εις ευρωπαϊκούς ή άλλους πολέμους έξω της χώρας των. Το Κόγκο έμελλε να αποτελέση το αντίτιμον της εκκενώσεως του Βελγίου. Αντάλλαγμα της αποχωρήσεως των γερμανικών στρατευμάτων εκ του γαλλικού εδάφους έμελλε να είνε η παράδοσις των γαλλικών αποικιών της Κεντρικής Αφρικής. Η Μεγάλη Βρεττανία έμελλε να ειδοποιηθή ότι, εάν δεν απέδιδε την Γερμανικήν Ανατολικήν Αφρικήν, ίσως δε και την Νοτιοδυτικήν Αφρικήν, η Γερμανία θα διετήρει την κατοχήν της επί του Βελγίου και επί των βορείων επαρχιών της Γαλλίας.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

Εις τι εσκόπευαν οι Γερμανοί να χρησιμοποιήσουν αυτήν την νέαν αφρικανικήν αυτοκρατορίαν; Το πρωταρχικόν κίνητρον, το οποίον προβάλλεται υπό όλων των Γερμανών συγγραφέων, είνε οικονομικόν — μία έκτασις διά την παραγωγήν τροπικών πρώτων υλών διά την γερμανικήν βιομηχανίαν με την βοήθειαν μαύρων εργατών εργαζομένων υπό ξένην επίβλεψιν. Η επιδίωξις αυτή είνε απολύτως θεμιτή και όσον ταχύτερον πραγματοποιηθή κατά τρόπον δίκαιον και πρακτικόν, τόσον το καλύτερον θα είνε διά την ειρήνην και διά την ευημερίαν του κόσμου. Αλλά η άποψις των γερμανικών φιλοδοξιών εν κεντρική Αφρική, η οποία επτόησε την Μεγάλην Βρεττανίαν, τας Κτήσεις και τας Ινδίας, ήτο εντελώς διαφορετικού χαρακτήρος. Ωμολογημένος σκοπός της πολιτικής της Γερμανίας ήτο να χρησιμοποιήση αυτό το τεράστιον αφρικανικόν έδαφος, το οποίον ελογάριαζε να ζητήση ως αντάλλαγμα ειρήνης, διά στρατηγικούς σκοπούς, εχθρικούς — και υπό ωρισμένας συνθήκας ενδεχομένως ολεθρίους — προς τα συμφέροντα τόσον της Βρεττανικής, όσον και της γαλλικής αυτοκρατορίας εις την τροπικήν Αφρικήν.

Το Αυτοκρατορικόν Πολεμικόν Υπουργικόν Συμβούλιον επελήφθη του προβλήματος έχον υπ' όψιν όλους αυτούς τους υπολογισμούς. Εάν τα μέλη του εδυστρόπουν να αποδώσουν εις την Γερμανίαν τας απολεσθείσας υπερποντίους κτήσεις της, οι Γερμανοί υπουργοί και Γερμανοί συγγραφείς ήσαν κατά μέγα μέρος υπεύθυνοι διά την στάσιν καχυποψίας και ανησυχίας εν σχέσει με την ενδεχομένην υπό μιας εχθρικής Γερμανίας χρησιμοποίησιν των ευκαιριών τας οποίας θα παρείχαν μεγάλαι εκτάσεις εδάφους διεσπαρμέναι κατά μήκος των ωκεανικών παραλιών της υδρογείου. Τα περιστατικά του πολέμου τούτου είχαν διδάξη την Γερμανίαν πόσον απεριόριστοι ήσαν αι δυνατότητες τας οποίας παρείχαν αι κτήσεις αύται διά να καταφέρη επικίνδυνα πλήγματα κατά της Βρεττανικής Αυτοκρατορίας. Ευτυχώς δι' ημάς ήτο πολύ αργά διά την Γερμανίαν, η οποία δεν ηδύνατο πλέον να χρησιμοποιήση τα πλεονεκτήματα της όταν διά πρώτην φοράν τα ανεκάλυψε. Αλλά εάν τυχόν ήθελαν επέλθη μελλοντικαί συρράξεις μεταξύ Γερμανίας και ημών — ο Θεός να τας αποτρέψη, ουχ ήττον όμως ο Σατανάς και τα όργανά του εις όλας τας χώρας κάνουν το παν διά να τας προκαλέσουν — η Γερμανία θα είχε πλήρη επίγνωσιν των ευκαιριών της.

Δεδομένων λοιπόν των φανερών και ωμολογημένων προθέσεων της γερμανικής αποικιακής πολιτικής διά το μέλλον, δεν πρέπει να απορή κανείς ότι οι κυβερνήται των Συμμάχων ομοφώνως έκριναν ότι αι γερμανικαί αποικίαι δεν έπρεπε να αποδοθούν εις τους πρώην κατόχους των. Εάν ο φον Λέττωβ ηδυνήθη να επιτελέση τόσα εις την Γερμανικήν Ανατολικήν Αφρικήν με ολίγας χιλιάδας μαύρων στρατιωτών υπό την ηγεσίαν ενός ιδιοφυούς διοικητού, τι θα ημπορούσε να επιτελεσθή υπό ενός τεραστίου στρατού αριθμούντος εν εκατομμύριον ανδρών;

Ουδεμία αναθεώρησις των εντολών είνε νοητή πλην υπό όρους και εγγυήσεις οι οποίοι θα καθίστων αδύνατον διά την Γερμανίαν να μετατρέψη την κατοχήν της επί μιας αφρικανικής αποικίας εις επίφοβον στρατιωτικήν, ναυτικήν ή αεροπορικήν απειλήν κατά των γειτόνων της.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟΝ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΑΙ ΔΥΟ ΟΨΕΙΣ

Αν οι καλλιτέχναι μας συνήθιζαν να προσέχουν λίγο και την ατμόσφαιρα μέσα στην οποία ζούν θα είχαν λαξεύσει τον ανδριάντα του εκδρομέως γιά νά τον στήσουν στην πλατεία Συντάγματος. Είνε το χαρακτηριστικώτερο και το πιό παρήγορο φαινόμενο της εποχής μας. Αυτά τα παιδιά, κορίτσια κι' αγόρια, με τα σόρτ, με τις κιλότες, τα μαλλιά στον αέρα, [illegible] τους σάκκους στους ώμους, που παίρνουν από το Σαββατόβραδο το δρόμο του βουνού και της θάλασσας, δεν είνε μόνο η χαρά του παρόντος. Είνε και ο [illegible] πρόλογος της ιστορίας της αύριον. [illegible]

[illegible] τρία τέταρτα τη συγκοινωνία και τα εξοχικά κέντρα. Ανεπαρκή βρίσκουν τα μεταφορικά μέσα. Άγριες βρίσκουν τις διαθέσεις του κέντρου. Είνε μερικοί που αντί επιστολής κλείουν στο φάκελλο το λογαριασμό του εστιατορίου στο οποίον εγευμάτισαν και κτυπούν με κόκκινο μολύβι τη ντοματοσαλάτα που πλήρωσαν πρός εννέα δραχμές και τα βερύκοκα που πλήρωσαν πρός δώδεκα. Είνε δίκαιο, ρωτούν, νά μας παίρνουν εννέα και με τό τσουρουπουάρ δέκα δραχμές γιά ένα τέταρτο ντομάτας και δυό σταγόνες λαδόξυδο που δεν στοιχίζουν ούτε τρείς δεκάρες; Είνε σωστό νά δίνουμε δώδεκα δραχμές γιά τέσσερα βερύκοκα σε μιά περίοδο αφθονίας των φρούτων;

Σωστό δεν είνε. Στην αισχροκερδή όμως διάθεσι του καταστηματάρχου, που βιάζεται γιά τη [illegible] πολυκατοικία του, ο εκδρομεύς δεν αντέταξε παρά την υποταγή. [illegible]

Το παράπονο αφορά και τα συγκοινωνιακά μέσα. [illegible]

Ο εκδρομεύς λοιπόν που παραπονείται νά μή λησμονή και τις δικές του ευθύνες. [illegible]

Π. ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΚΑΙ... ΚΟΥΖΙΝΑ

ΤΙ ΕΦΑΓΑΝ ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ, Ιούλιος. [Του έκτακτου απεσταλμένου μας]. — Τι έφαγαν και τι ήπιαν εις τα επίσημα γεύματα οι Άγγλοι Βασιλείς; Είνε ένα ερώτημα που απασχολεί τους Παρισινούς περισσότερον ίσως και από τας επισήμους προπόσεις, περισσότερον από τα μπιζού και τις ρόμπες της Βασιλίσσης, περισσότερον και από την εμφάνισιν κομψοτεχνίας του «Άγγλου άνακτος».

Η Γαλλία, [illegible] τους ξένους, δεν ημπορούσε βέβαια να λησμονήση την κουζίνα της, και την κάβα της. Αν επέδειξε την δύναμιν της, την ομορφιά της πρωτευούσης της και την ψυχήν του λαού της, όμως δεν [illegible] εις τους [illegible] κρασιών και εδεσμάτων που ημπορεί να φαντασθή άνθρωπος, χάριν των [illegible] του βασιλικού ζεύγους και των εκλεκτών συνδαιτυμόνων των.

«Ας σταματήσουμε εις το πρόγευμα των Βερσαλλιών που εδόθη εις την λαμπροτέραν αίθουσαν που διαθέτει ο κόσμος — εις την περίφημον αίθουσαν των κατόπτρων της οποίας τα κρύσταλλα κατώπτρισαν τα μεγαλύτερα γεγονότα των 2—3 τελευταίων αιώνων. Πρώτο πιάτο, φρέσκο χαβιάρι βγαλμένο από ωρισμένα ψάρια των ποταμών της Ρωσσίας και ευθύς κατόπιν [illegible]. Τα δύο αυτά πιάτα ποτίζονται με περίφημο ισπανικό κρασί, το Σερύ, όπως το λέγουν οι Άγγλοι — που είνε κατά το Παρισινό κουτσομπολιό το κρασί της προτιμήσεως του Άγγλου μονάρχου. Ακολουθεί ψητό ψάρι — όχι όμως της θαλάσσης, αλλά της λίμνης Ανεσύ — και ύστερα από ένα ακόμη [illegible] πιάτο με [illegible], μπαίνουμε εις τα κατ' εξοχήν θεάματα, εις τα «πιάτα ντε ρεζιστάνς».

Η πρωτοπορεία αποτελείται από ορτύκια γεμισμένα «α λα Ταλλεϋράν». Τι σημαίνει αυτό; Εδώ φαίνεται η υψηλή τέχνη των Γάλλων αρχιμαγείρων. Το ορτύκι υποβάλλεται πρώτα εις μίαν χειρουργικήν επέμβασιν. Του αφαιρούνται όλα τα κόκκαλα. Έπειτα γεμίζεται με ένα άλλο μικρό πουλί, το ορτολάν — συκοφάγο — επίσης χωρίς κόκκαλα. Αλλά και το δεύτερο αυτό πουλί είνε [illegible] γεμισμένο με φουά γκρα του Στρασβούργου. Όλα αυτά ραντίζονται με ειδική σάλτσα βάσις της οποίας είνε ένα εκλεκτό κρασί ηλικίας εκατόν [illegible]. Επειδή όμως το [illegible] αυτό ποτό θέλει και ανάλογο κρασί, ελήφθη φροντίς να κομισθή από μιά ιδιωτική κάβα της Βουργουνδίας το καλύτερο κρασί που μπορεί να βρεθή — το κόκκινο κρασί της [illegible] εσοδείας 1915.

Μη νομίσετε όμως ότι σταματούν εδώ. Ακολουθούν οι [illegible] μαγειρεμένα «α λα Μαγιοραναί» ποτισμένα και αυτά με τα ανάλογα κρασιά, μεταξύ των οποίων και το κρασί του πύργου του Ρότσιλδ. Και επειδή προφανώς οι συνδαιτυμόνες αρχίζουν να αισθάνωνται κάποιο βάρος, παρεμβάλλεται μία πράσινη σαλάτα, η οποία θα επιτρέψη την άκοπον συνέχισιν του γεύματος. Από εδώ και πέρα, άλλως τε τα πράγματα γίνονται ακοπώτερα. Πώς να μη δοκιμάση κανείς την πουλάρντ ντε Μπρες μαγειρευμένη με τις άκρες των σπαραγγιών; Πώς να αρνηθή τις περίφημες τρούφες του Περιγκόρ, τα παγωτά και το κάλλιστο των φρούτων, όταν μάλιστα συνοδεύονται από ένα ποτήρι σαμπάνιας Ραίμς, Πομμερύ ή Κλικώ. Το πρόγευμα τελειώνει εδώ, διότι ο καφές θα σερβιρισθή εις την διπλανήν αίθουσαν του «Απόλλωνος» ποτισμένος και αυτός με ένα παληό «Αρμανιάκ».

Αλλ' αφού οι Παρισινοί έλυσαν αυτά τα γαστρονομικά ζητήματα, συζητούν τώρα και ένα άλλο που τους απασχολεί όχι ολιγώτερον: είνε η υπόκλισις της Βασιλίσσης Ελισάβετ κατά την επίσκεψιν του βασιλικού ζεύγους εις τον σταθμόν του δάσους της Βουλώνης. Πώς το κατάφερε η σεβαστή Γαλλίς δέσποινα, που όσους δεν υπεκλίθη ποτέ άλλοτε εις την ζωήν της και που δεν υπήρξε ποτέ [illegible] εις τας βασιλικάς δεξιώσεις των ανακτόρων του Μπουκιγχαμ, πώς τα κατάφερε να κάμη μίαν τόσον χαριτωμένην και τόσον ακριβή υπόκλισιν; Εδώ ο λόγος δίδεται εις το παρισινό κουτσομπολιό, το οποίον ισχυρίζεται ότι από διμήνου περίπου, υπό την διεύθυνσιν του αρχηγού του πρωτοκόλλου εις το Καί ντ' Ορσαί εδίδοντο από ειδικούς... ιδιαίτερα μαθήματα υποκλίσεως εις τας κυρίας της γαλλικής αριστοκρατίας, ακριβώς διά να ανταποκριθούν εις τας υποχρεώσεις που εδημιούργει η βασιλική επίσκεψις. Φαίνεται δε ότι τα αποτελέσματα του φροντιστηρίου αυτού υπήρξαν άριστα. Οι Παρισινοί κοσμικογράφοι σημειώνουν με ικανοποίησιν ότι εις την προχθεσινήν περίλαμπρον δεξίωσιν των Ηλυσίων, καθώς και εις την χθεσινήν εκτυφλωτικήν από τα χρυσάφια, τα διαμαντικά και τας στολάς, δεξίωσιν της Όπερας οι Παρισινές εθριάμβευσαν εις το ύψος των περιστάσεων.

Ε. Κ.